

Volgens onderzoek UAntwerpen hebben zorgverleners voldoende beschermingsmateriaal, maar volgen ze niet altijd de richtlijnen van Sciensano

Bijna kwart zorgverleners gebruikt te weinig beschermingsmateriaal

Uit een onderzoek van UAntwerpen, in opdracht van de Algemene Unie van Verpleegkundigen van België, blijkt dat er voldoende beschermingsmateriaal beschikbaar is voor de grote meerderheid van de zorgverleners. Het materiaal wordt echter niet altijd gebruikt volgens de richtlijnen van Sciensano.

De resultaten komen uit een vervolgstudie geleid door de Universiteit Antwerpen in opdracht van de Algemene Unie van Verpleegkundigen van België en in samenwerking met twee Franstalige onderzoekers van de Université Catholique de Louvain en de Université Libre de Bruxelles. Het doel van het onderzoek is om zicht te krijgen op de huidige noden van zorgverleners in de ziekenhuizen, woonzorgcentra en de thuiszorg in het kader van COVID-19. In de maand juni namen 1376 zorgverleners deel.

“We zien een positieve evolutie in vergelijking met de resultaten van mei en kunnen besluiten dat de overgrote meerderheid van zorgverleners die zorg dragen voor COVID-19 patiënten, over voldoende beschermingsmateriaal beschikt”, aldus dr. Filip Haegdorens (UAntwerpen). “Onze resultaten tonen aan dat ook de tekorten in verzorgingsmateriaal in alle sectoren lijken af te nemen.”

De onderzoekers bevroegen de COVID-19-zorgverleners ook over het gebruik van beschermingsmateriaal. “We ontdekten dat 23% van de zorgverleners te weinig en 56% te veel beschermingsmateriaal gebruikte, vergeleken met de Sciensano-richtlijnen.” De onderzoekers presenteerden twee casussen waarin de zorg voor een COVID-19-patiënt werd toegelicht en waar zorgverleners het correcte beschermingsmateriaal moesten aanduiden. Opvallend is dat 11% van de COVID-19-zorgverleners aangaven dat ze niet weten welk materiaal ze moeten gebruiken. “Een verontrustend resultaat aangezien we enkel zorgverleners die de voorgaande zeven dagen gezorgd hadden voor COVID-patiënten deze

vraag hadden voorgelegd”, vertelt Haegdorens. “We vermoeden dat er meer aandacht nodig is voor de correcte scholing van zorgverleners in het omgaan met COVID-besmette patiënten.”

Screeningscapaciteit neemt toe

De screeningscapaciteit nam ook toe ten opzichte van mei. Toch gaf nog 15% van de zorgverleners aan dat ze niet alle potentieel besmette patiënten konden testen. De helft van deze zorgverleners gaf aan dat ze niet konden screenen omwille van het ontbreken van een medisch voorschrift en 29% wees nog op een tekort aan wissers of ander screeningsmateriaal. “Onze hypothese is dat de zorgverleners die aangaven dat er geen medisch voorschrift was, moesten wachten op een arts. We zien dat de meeste respondenten die dit antwoord gaven, in de thuiszorg werken. Ook het tekort aan screeningsmateriaal manifesteerde zich het meest in de thuiszorg.”

Geen gegarandeerde vakantie bij 1 op de 10 zorgverleners

De eerste golf van COVID-patiënten had een enorme impact op onze zorginstellingen. Het is belangrijk dat zorgverleners verlof kunnen nemen om wat rust te vinden. De onderzoekers vonden een positieve evolutie in de mogelijkheid tot het opnemen van vakantiedagen bij zorgverleners. Toch gaven 10% van de zorgverleners aan dat hun werkgever de gevraagde vakantiedagen niet kan garanderen. Volgens prof. Erik Franck (UAntwerpen) is het nemen van vakantie erg belangrijk. “Je kan de COVID-crisis in de gezondheidszorg vergelijken met een marathon die gelopen werd door alle zorgverleners. En het is erg belangrijk dat, net zoals na een marathon, er voldoende ruimte is om te recupereren. Uit eerder onderzoek blijkt dat het nemen van aaneensluitend drie weken vakantie nodig is om te deconnecteren van het werk.”

Uitstroom

Aangezien er een tekort is aan verpleegkundigen en zorgkundigen, is het belangrijk om het effect van de COVID-pandemie op de uitstroom binnen het beroep in kaart te brengen. Deze blijkt beperkt (13,5% overweegt een job buiten de gezondheidszorg), maar is toch toegenomen vergeleken met cijfers uit een studie in 2019 (i.e. 9,5%). Verder bleek ook dat een masterdiploma, het werken met ouderen, onvoldoende beschermingsmateriaal, het werken op een spoedgevallendienst en het hebben van werk-gerelateerde fysieke klachten het risico verhoogden op de uitstroom uit het beroep.

“We willen met dit onderzoek de vinger aan de pols houden binnen de zorgsector en hebben ook reeds contact gehad met de taskforce COVID-19 Zorg van de Vlaamse overheid, de kabinetten van minister De Block en minister De Backer, die allen de situatie van dichtbij opvolgen.” De onderzoekers roepen alle verpleegkundigen en zorgkundigen in België op om deze week opnieuw deel te nemen aan de bevraging via www.auvb.be.

Meer weten?

dr. Filip Haegdorens (Nederlands): filip.haegdorens@uantwerpen.be, 0497 76 90 40
Centre for Research and Innovation in Care (CRIC), Universiteit Antwerpen

drs. Pierre Smith (Français): pierre.smith@uclouvain.be, 0493 67 00 57
Institute of Health & Society (IRSS), Université Catholique de Louvain

dhr. Pascal Vanmeenen (Nederlands): Pascal.Vanmeenen@olvz-aalst.be
dhr. Adrien Dufour (Français): adrien.dufour@slbo.be
Algemene Unie van Verpleegkundigen van België

Extra informatie

Onderzoekers: dr. Filip Haegdorens, drs. Pierre Smith*, drs. Arnaud Bruyneel**, prof. dr. Koen Monsieurs, prof. dr. Erik Franck, prof. dr. Peter Van Bogaert

Dit onderzoek verkreeg een gunstig advies van het comité voor medische ethiek van de Universiteit Antwerpen (Belgisch registratienummer: 3002020000066).

* Institute of Health & Society (IRSS), Université catholique de Louvain

** Université Libre de Bruxelles

Alle andere onderzoekers: Universiteit Antwerpen